
Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 2 ====

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 25. avgust 2012

SPLOŠNA MATURA

Popravljená moderirana različica

Prazna stran

IZPITNA POLA 2

Razčlemba izhodiščnega besedila

Splošna navodila

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so vsi odgovori v nalogi **vsebinsko** in **jezikovno** pravilni. Vsebinsko napačen in jezikovno pravilen odgovor je 0 točk. Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno (1 + 1 ...), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitev večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuje z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive rešitve	Dodatna navodila
1.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ raziskovalnega ♦ 12 ♦ Peter Rak/novinar ♦ (pisateljica) Janja Vidmar 	spraševalec vprašani/intervjuvanec/intervjuvanka NE: intervjuvar/vpraševalec	1 točka za 2 pravilni rešitvi.
1.2	2	Po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Intervjuvanka/Janja Vidmar je (za roman Pink) prejela <u>nagrado večernica/večernico/nagrado za najboljše mladinsko delo v preteklem letu.</u> 		1 točka za pomensko ustreznost in 1 točka za jezikovno pravilnost odgovora, če je odgovor v eni povedi.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/neustrezne rešitve	Dodatna navodila
2	1	♦ ni		
	2	Po smislu, npr.: <ul style="list-style-type: none"> ♦ ... je novinar povzel mnenje J. Vidmar o bralnih navadah današnje mladine ♦ ... izverno le, da ima Janja Vidmar najstniško hčer in da je dobitnica nagrade večernica ♦ ... govori o bralnih navadah staršev/o tem, kako naj starši otroke vzpodbujajo k branju 		2 točki za vsebinsko ustrezen odgovor, če je obkrožil »ni«.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/neustrezne rešitve	Dodatna navodila
3	2	♦ B		

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
4.1	1	♦ pobudne replike		
4.2	1	Po smislu, npr. ena od: ♦ Zaradi preglednosti besedila. ♦ Da se pobudne replike ločijo od odzivnih in je besedilo preglednejše./Da poudari pobudne replike. ♦ Da lažje ugotovimo, kaj je vprašanje in kaj odgovor.		1 točka za vsebinsko ustreznost.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
5	1	♦ Č		
	1	♦ E		
	1	♦ H		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Delno pravilne rešitve	Dodatna navodila
6	3	Po smislu, npr.: ena od: Ni prav, da starši otrokom ne berejo več, ♦ ker jih s tem ne spodbujajo k branju. ♦ ker jih s tem ne morejo prepričati o pomenu branja. ♦ ker jim s tem dajejo slab zgled. Starši z branjem ♦ otrokom dajejo zgled. ♦ spodbujajo bralne navade. ♦ privzgojijo bralno kulturo. Otroke z branjem nenasilno spodbujajo ♦ k samostojnemu branju. ♦ k razmišljanju o prebranem.	Citiranje/povzemanje povedi ((Starši, ki vse večere preležijo pred televizorjem ali smrčijo z revijo čez obraz,) (stežka prepričajo otroka o simbolnem in konkretnem pomenu branja.)) – 1 točka za vsebinsko ustreznost in 0 točk za jezik. Starši so otrokom zgled ... – 2 točki.	2 točki za vsebinsko ustreznost in 1 točka za jezikovno pravilnost odgovora v eni povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
7	2	<p>Po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ ena od: ♦ Mlade zanima danes le še njihov notranji jaz./Mladih danes razen njih samih ne zanima nič več.(.) ♦ Svet odraslih postaja za mlade vse manj zanimiv.(.) ♦ Se v apatični mladini še skriva uporniški duh?/Današnja mladina ni več uporniška.(.) ♦ Zaradi vpliva elektronskih medijev postajajo mladi asocialni in apatični.(.) ♦ Odnos do družbenega dogajanja./Mladi postajajo asocialni. 		
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Intervju z Janjo Vidmar.(.) ♦ Intervju z dobitnico nagrade večernica.(.) 	NE: Pogovor z Janjo Vidmar.	1 točka za »intervju« in 1 točka za uporabo v naslovu.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
8.1	1	♦ ker je hotela, da bi bil njen odgovor bolj živ.		
8.2	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ mladi/mlade ♦ mladež/mladeži ♦ mladina/Mladina 		1 točka za 2 pravilni sopomenki, 2 točki za 3 pravilne sopomenke.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive rešitve	Dodatna navodila
9.1	1	♦ domača	NE: staroslovanščine	
	1	♦ indoevropščine/ide. ♦ praslovanščine/psl.	topli del dneva/obdobje toplote NE: topli del leta	1 točka za pomensko ustrezen in 1 točka za jezikovno pravičen odgovor. Samo za odgovor NE 0 točk.
9.2	2	♦ Ne, prvotni pomen besede je 'toplo obdobje'/'poletje'.		
9.3	1	♦ Slovenski etimološki slovar/etimološki		
Skupaj	5			
Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
10	3	♦ 5 ♦ 4 ♦ 8 ♦ 6 ♦ 7 ♦ 3 ♦ 1		1 točka za 3, 4 pravilne vpise, 2 točki za 5, 6 in 3 točke za 7 pravilnih vpisov.

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
11.1	1	♦ (današnje/sodobno) neakovostno/slabo/zanič glasbo/glasbo brez umetniške vrednosti	NE: današnje sodobno glasbo/glasbo današnje mladine	
11.2	2	♦ domača ♦ slogovno zaznamovana ♦ samostalni		1 točka za 2 ustrezni podčrtavi, 2 točki za 3 ustrezne podčrtave.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
12	5	♦ (sem že) stara kot zemlja ♦ (sem že) zelo stara ♦ (bili smo) <u>kot</u> (velikanska) <u>rit in strajca</u> ♦ (bili smo) vedno (tesno) skupaj/nerazdružni/nerazdružljivi/neločljivi ♦ (ni) vrgla puške v <u>koruzo</u> ♦ (ni) obupala/vztraja/(ni) odnehala/(se ni) vdala/predala		1 točka za 2 pravilno podčrtana frazema in 2 točki za 3; ne sme biti podčrtano več ali cel stavek in ne manj; 1 + 1 + 1 točka za ustrezno pretvorbo. Če frazem ni podčrtan, sopomenska zveza pa je pravilna, dobi vse točke za sopomenske fraze.

Naloga	Točke	Rešitev	Delno pravilne rešitve	Dodatna navodila
13.1	4	♦ do (današnjih) staršev ♦ »(Med najpomembnejšimi principi) je seveda svetel zgled, saj starši, ki vse večere preležijo pred televizorjem ali smrčijo z revijo čez obraz ...«	(saj) starši, ki vse večere preležijo pred televizorjem ali smrčijo z revijo čez obraz ... – 1 točka	2 + 2 točki
13.2	2	♦ Č ♦ Č		1 + 1 točka
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev		Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila								
14.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ je ♦ namenilnik 			1 + 1 točka								
14.2	4	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Nedoločnik ♦ poganjati ♦ streči ♦ biti 	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Večinik</th> <th>Pogojnik</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>poganjaj</td> <td>bi poganjal</td> </tr> <tr> <td>strezi</td> <td>bi stregel</td> </tr> <tr> <td>bodi</td> <td>bi bil</td> </tr> </tbody> </table>	Večinik	Pogojnik	poganjaj	bi poganjal	strezi	bi stregel	bodi	bi bil	Priznamo vse pravilne oblike večinika in pogojnika.	1 točka za 3, 4 pravilne vpise, 2 točki za 5, 6, 3 točke za 7, 8 in 4 točke za 9 pravilnih vpisov v preglednico.
Večinik	Pogojnik												
poganjaj	bi poganjal												
strezi	bi stregel												
bodi	bi bil												
Skupaj	6												

Naloga	Točke	Rešitev		Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
15	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ menda/najbrž ♦ baje/bojda ♦ verjetno/najverjetneje 			
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ samo ♦ le ♦ zgolj 			
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ tudi ♦ še 			
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ mogoče ♦ morda ♦ morebiti 			
Skupaj	4				

Naloga	Točke	Rešitev		Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
16	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ za katero ♦ čigar ♦ ki 			1 točka za 2 pravilno podčrtana zaimka, 2 točki za 3.

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve				Dodatna navodila
17	8	<p>♦ Besedni zvezi</p> <p>nazor, ki izraža bolečino, žalost zaradi neskladja med idealom in resničnostjo – to, da boli svet</p> <p>dati komu kaj v zavesti – narediti, povzročiti, da kdo kaj spozna, se česa zave</p> <p>popolnoma, čisto – po vsem</p> <p>pretrgati svojo dejavno vključenost v kaj – pustiti koga ali kaj</p> <p>tak, ki se boji boga – tak, ki se ravna po božjih zapovedih</p> <p>tako, da je v skladu z določenimi dejstvi – tako, da je resničen</p>	Tvorjenka	Vrsta tvorjenke			<p>1 točka za 4, 5 pravilnih podčrtav in 2 točki za 6 pravilnih podčrtav; po 1 točka za 2 pravilna vpisa v preglednico; vrsta tvorjenke se upošteva samo, če je beseda pravilno tvorjena.</p>
			svetobolje	zloženska	izpeljanka		
			ozavestiti/ uzavestiti	izpeljanka			
			povsem	sklop			
			zapustiti/ opustiti	sestavljena			
			bogaboječ	zloženska			
			resnično	izpeljanka			

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve		Dodatna navodila
18.1	4	<p>♦ po trdni jezikovni opori</p> <p>♦ predmet</p> <p>♦ predvsem zaradi naše izkušnje v polpretekli zgodovini:</p> <p>♦ prisl. dol. (vzr.)</p> <p>♦ knjiga Pink</p> <p>♦ osebek</p> <p>♦ brez prisile staršev</p> <p>♦ prisl. dol. (nač.)</p>			<p>1 točka za 2, 3 pravilno poimenovane stavčne člene, 2 točki za 4;</p> <p>1 točka za 3, 4 označene prilastike, 2 točki za 5.</p>
18.2	2	♦ Včasih so mladi brali, ne da bi jih starši (k temu/v to) silili.			<p>1 točka za ustrezno vsebinsko pretvorbo in</p> <p>1 točka za jezikovno pravilnost pretvorjene povedi.</p>
Skupaj	6				

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
19.1	2	♦ Današnje mladine literatura ne zanima, alvendar/toda/ampak/pa je zanjo vseeno vredno pisati.		1 točka za ustrezno vsebinsko pretvorbo in
	2	♦ Čeprav/Kljub temu da današnje mladine literatura ne zanima, je zanjo vseeno vredno pisati./Za današnjo mladino je vseeno vredno pisati, čeprav je literatura ne zanima.		1 točka za jezikovno pravilnost vsake pretvorjene povedi; izpuščanje besed je 0 točk za jezik.
19.2	2	♦ protivno ♦ dopustnim/prislovnodoločilnim		1 + 1 točka
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
20	2	♦ ~~ima~~ je ♦ nima		Vse ali nič.

Naloga	Točke	Rešitev	Neustrezne rešitve	Dodatna navodila
21.1	2	♦ J. Vidmar ♦ Toporišič		1 + 1 točka
21.2	2	♦ sam. beseda/samost. zaimek ♦ prid. beseda/prid. zaimek	osebni zaimek svojilni zaimek	1 + 1 točka
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
22.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ksenofobija ◆ svetobólje ◆ nèambicióznost 		1 točka za 2 pravilni podčrtavi, 2 točki za 3.
22.2	2	◆ Evr ^o p ^s ka unija	☐ unija DA: Evrópska unija/únija	1 točka za pravopisno pravilni zapis besedne zveze in 1 točka za obkrožitev obeh naglašanih samoglasnikov.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
23	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ življenjskem ◆ državi 		1 + 1 točka Vsak napačen popravek izniči enega pravilnega, do 0 točk.

Naloga	Točke	Rešitev	Se sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
24	1	◆ je		
	2	Po smislu, npr. ena od: <ul style="list-style-type: none"> ◆ ... se priznanja in nagrade po slovenskem pravopisu pišejo z malo začetnico. ◆ ... je poimenovanje nagrade občno ime/beseda ni lastno ime./... je ime nagrade. 		2 točki za ustrezno dopolnitev povedi, če je podčrtal »je«.
Skupaj	3			

Naloga

Primer besedila

25

Ali bomo res izgubili jezik?

Novinar ugotavlja, da se jezik zaradi komuniciranja prek elektronskih naprav siromaši, saj je število besed omejeno na minimum. Temu pritrди tudi pisateljica, ki opaža, da je besedni zaklad današnje mladine popolnoma drugačen od tistega iz njene mladosti. Zato želi s svojimi deli vzbudujati mlade k aktivnejšemu in h kritičnemu branju.

Jezik res postaja vse siromašnejši, saj nas sodobno sporazumevanje po mobilnem telefonu sili v omejeno število izrazov in krašanje besed. Pri komuniciranju prek računalnika pa se zaradi pomanjkanja časa osredotočimo na najnujnejše in za to porabimo kar najmanj besed. Mnenje pisateljice, da jezik izginja, pa se mi zdi preostro. Glavni razlog za siromašenje jezika ni zgolj novi način komuniciranja, ampak tudi to, da mladi vse manj berejo.

Treba bi bilo spremeniti način razmišljanja, saj danes postajata všečnost in zabava veliko pomembnejši od igre in raziskovanja. Zdi se, da je ob neprijubljenosti branja pri mladih zaman tudi trud pisateljev, ki naj bi predvsem vplivali na bogatenje besednega zaklada bralecev. Pravi pristop bi bil pokazati mladim zanimivost sveta onstran zabave, tekmovalnosti in všečnosti. In na tej »drugi strani« bo svoje mesto našlo tudi branje.

Janez Novak

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
25			
Zgradba	1	♦ zunanja členitev: naslov in podpis	
	1	♦ ustrezna členjenost na odstavke	
	1	♦ upoštevanje obsega	150–190 besed, odmik največ 15 besed.
Skupaj	3		
Vsebina	1	♦ povezanost naslova s temo komentarja	
	do 2	♦ povzetek bistva družbenega problema (siromašenje jezika/vpliv sodobne tehnologije na jezik mladih)/izgubljanje jezika zaradi računalniške tehnologije	
	do 3	♦ opredelitev do mnenja novinarja in/ali intervjuvanke	
	do 3	♦ pojasnitev stališč/lastno mnenje o siromašenju jezika mladih/o vplivu novih tehnologij na jezik mladih	
	do 3	♦ nakazana rešitev problema	
	2	♦ prevladujoče subjektivno ubeseditveno stališče	
Skupaj	14		
Slogovna ustreznost	do 5	♦ jasnost, živost, jedrnatost (ločitev bistvenega od nebitvenega), ustreznost, koherenca (jasno izražanje logičnih razmerij, ustreznost pomenska povezanost povedi), kohezija (uporaba ustreznih besed za izražanje ponovljenega podatka ...)	Za vsako sestavino uradnega besedila odštejemo 1 točko, do 0 točk.
Skupaj	5		
Jeziškova pravilnost	do 5		Za vsako napako odštejemo 1 točko, do 0 točk.
Skupaj	5		
Skupaj	27		

Skupno število točk izpitne pole 2: 120